1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 87.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ1.60, buiten Assen franco per post ƒ 1,75.

ZATURDAG 29 OCTOBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

Dr. L. S. P. MEIJBOOM.

De beroeping naar Amsterdam van dezen bekwamen en ijverigen verdediger der leerbegrippen van de zoogenaamde Groninger school heeft aldaar veel onrust veroorzaakt onder hen, die andere leerbegrippen zijn toegedaan, en aanleiding gegeven tot veelvuldig geschrijf over en weder, dat niet altijd vrij was van hatelijkheid en bitterheid.

Ongetwijfeld is door deze beroeping de verdeeldheid tusschen de beide hoofdpartijen van de Protestantsche kerk, tusschen welke door de invoering der bisschoppelijke hierarchie hier te lande eene zekere toenadering was ontstaan, weder verlevendigd, en is de klove welligt nog grooter geworden dan ze vroeger was.

Wij zullen ons in deze geschillen niet mengen; maar wij betreuren het, dat de oude oneenigheid weder met vernieuwde kracht is te voorschijn getreden; wij betreuren dit, omdat wij het hoog noodig achten, dat de verschillende fractien van de Protestantsche kerk zich naauwer aaneensluiten tegenover de nimmer rustende pogingen van Rome, om het Protestantisme niet alleen uit ons vaderland te verdringen maar, zoo mogelijk, van de geheele aarde te doen verdwijnen; vooral is dit thans noodig. Het is uit alles blijkbaar, dat Rome zich aangordt tot groote krachtsinspanning, dat hare trawanten overal ijverig in de weer zijn, om den invloed en de luister der kerk te vergrooten. Wilt gij bewijzen? Ziet op de herstelling der bisschoppelijke hierarchie zoo in Engeland als in ons Vaderland, op hetgeen in Duitschland plaats heeft ten aanzien van de gemengde huwelijken, ten aanzien van de bewering, dat de kerk staat boven den Staat. Wij misgunnen aan de Roomsche kerk haar praal en flittergoud niet, wij zouden ons daar in het minste niet over verontrusten, maar wij weten het, dat alle de krachtinspanning, alle vermeerdering van invloed en luister dier kerk alleen moet strekken, om aan het Protestantisme afbreuk te doen; de geschiedenis van de vroegere en van de tegenwoordige tijden leert het, wat de Protestanten te lijden hebben in die landen, waar Rome de overhand heeft; wij zijn overtuigd, dat Rome, zoo ze durfde, spoedig weder de brandstapels zoude invoeren. Een verontrustend teeken is het ook, dat de orde der Jesuiten blijkbaar bij den Paus in hooge gunst staat; deze orde is van al de talrijke orden der Roomsche kerk zeker het meest vijandig en het meest te vreezen voor de Protestantsche kerk.

In de tegenwoordige dagen dus moeten de Protestanten meer dan immer op hun hoede zijn, en is eendragt volstrekt noodig tegenover Rome, dat steeds een gesloten leger aanbiedt. Men versta ons wel, gelijk wij vroeger reeds meermalen zeiden, wij prediken geene onverdraagzaamheid jegens onze Roomsche medeburgers; neen, wij moeten hen niet alleen verdragen, maar zelfs *met liefde* verdragen en hunne overtuiging eerbiedigen, maar wij manen aan tot zelfverdediging, ten einde wij de groote voorregten, welke wij thans genieten, niet door eigen schuld verliezen. De Protestanten in Nederland beginnen langzamerhand weder in den zoeten sluimer te vervallen, waaruit ze door de invoering der bisschoppelijke hierarchie voor een oogenblik zijn opgeschrikt. Dit moet niet zoo zijn; zooveel wij kunnen, zullen wij onze zwakke stem verheffen, ten einde de sluimerenden ontwaken. Mogt al de beweging, die de invoering der bisschoppelijke hierarchie hier te lande heeft veroorzaakt, althans dit gevolg hebben, dat de Protestanten wakende bleven!

Wij betreuren het daarom, dat de verdeeldheden tusschen de beide hoofdpartijen der Protestantsche kerk in ons Vaderland weder verlevendigd zijn, niet alleen, omdat daardoor het verzet tegen Rome minder krachtig moet worden, maar vooral ook omdat door de onderlinge twisten de aandacht wordt afgetrokken van de rustelooze pogingen van Rome, om het Protestantisme te schaden. Rome ziet de verdeeldheid tusschen de Protestanten met vreugde; hierop bouwt ze hare berekeningen en hare maatregelen; en men kan er zeker van zijn, dat ze, waar ze kan, deze twisten aanwakkert.

Daarom, Protestanten, weest, zooveel mogelijk, eensgezind onder elkander; bij het vrij onderzoek, dat gij voorstaat, zal er zeker altijd tusschen u op sommige punten verschil blijven bestaan, maar hierin komt gij overeen, dat gij een vrij onderzoek wilt, dat gij u den Bijbel niet wilt laten ontnemen, dat gij, in zaken van godsdienst, geen menschelijk gezag aanneemt. Mogten deze punten van overeenkomst er u toe brengen, om u aan elkander te sluiten tegenover Rome, dat u deze voorregten wil ontnemen, dat vrijheid door dwang, licht door duisternis wil vervangen.

De heer Meijboom heeft gezegd, dat een der redenen, waarom hij het beroep naar Amsterdam aannam, was, om ook maar iets bij te dragen, om in den bestaanden strijd tot eene verzoening te leiden; eene schoone taak voorwaar! Wanneer men door verzoening echter het wegnemen der bestaande verschillen verstaat, dan zou iedere partij iets van hare leerstellingen moeten laten varen, of wel de eene partij zou gaaf die van de andere moeten aannemen; geen van beide gelooven wij, dat ligtelijk zal gebeuren, en, zoo de heer Meijboom dit beöogt, dan voorspellen wij, dat hij een ondankbaar werk aanvaardt. Wordt door verzoening echter de wegneming van de bestaande hatelijkheid en bitterheid bedoeld, dan wenschen wij, dat de heer Meijboom in deze schoone taak moge slagen; wij gelooven, dat zulks mogelijk is; bij alle verschil kan men elkanders begrippen eerbiedigen, en kan men vereenigd zijn tegenover den gemeenschappelijken tegenstander. Zoo de beroeping van Dr. Meijboom naar Amsterdam dit gevolg had, deze beroeping zou voor de Amsterdamsche gemeente niet alleen, maar voor de geheele Protestantsche kerk in het Vaderland eene gelukkige gebeurtenis zijn.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

„Is de Engelsch-Fransche vloot al voor Constantinopel?"

Die onthouden heeft wat dienaangaande door de gewone en buitengewone depêches reeds is gezegd, zou veel lust gevoelen, om de politieke slaapmuts op te zetten, een half jaar in te dommelen en als April of Mei 1854 aanbreekt, eens te vragen „is er nu *wezenlijk* wat nieuws?"

Wel een dozijn malen is er verzekerd: de vloten liggen voor de Turksche hoofdstad, en op dit oogenblik weet men nog niet stellig of zij er wel zijn.

„Met welk doel komt de Engelsch-Fransche vloot voor Constantinopel?" Allerlei antwoord is daarop door de Europesche dagbladen gegeven. Voor ons Land is er echter maar één politiek blad, n.l. de *Indépendance Belge*. Haar *Overzigt* wordt zoo getrouwelijk maar eenigzins mogelijk is, vertaald, marcheert dan geheel overgenomen of verkort door den Lande, en — bijna ieder meent op de hoogte der Oostersche en van alle denkbare kwestien te zijn. De *Indépendance Belge* weet geen voldoend antwoord te geven op de vraag, die wij zoo straks deden. Maar weten Engeland en Frankrijk zelve dat wel?

Wanneer men aan Rusland vroeg: „wat doet gij in de Donau-Vorstendommen?" — zou het welligt antwoorden: „wat voert Engeland en Frankrijk voor Constantinopel?" en wilde men van deze laatsten weten, wat zij er toch wel beoogden, zou ook het antwoord zijn: „waarom trekt Keizer Nicolaas met 100,000 Russen in de Vorstendommen?" Zij hebben allen 't zelfde doel, en dat is: „handhaving van den vrede." Sommige zwaarmoedige menschen voeren nu wel aan, dat het beter zou zijn, ongewapend met elkander die zaken te bepraten, maar dan waren de drangredenen, door wederzijdsche partijen aangevoerd, niet zoo welsprekend of scherp. De Czaar vooral, wiens diplomatie geijkt is door ondervinding en steeds gekenmerkt door schier onverstoorbare bedaardheid, omstuwt haar toch liever door „bajonetten" en „monden van metaal." Hij gelooft, dat te wijzen op een *millioen* soldaten eene mimiek is, krachtiger dan de fijnstgeslepene diplomatische argumenten.

„Maar, in welk stadium is dan nu de Oostersche kwestie?"

De Czaar acht zich nu ongebonden door de diplomatische stukken, tusschen Turkije, de Mogendheden en Rusland gewisseld, en door deze of gene partij geheel of gedeeltelijk aangenomen en wel sedert de Sultan het Olmutzer verzoeningsvoorstel wilde gewijzigd hebben. Hij wierp daarop de pen weg en sloeg de hand aan het zwaard. Ook de Sultan is thans soldaat tegen wil en dank, want als hij het harnas niet had aangeschoten, zou hij misschien de eenigste man in Turkije zijn, die zich zonder krijgsrok liet zien. Hij gaf verder order aan den Opperbevelhebber van zijn grensleger, om den Opperbevelhebber van de Russische Donau-armee aan te zeggen, dat deze onmiddelijk van front moest veranderen en binnen veertien dagen over de Pruth behoorde te zijn, of hij zou met het zwaard in de hand worden aangevallen. Dat deed de Turksche krijgsbevelhebber. Maar wat kreeg hij tot antwoord? „De Russische armee zal niet regts-omkeert maken, omdat zij oogenblikkelijk gereed is — voor den strijd." Sedert zijn er gedurig berigten verspreid van het begin van vijandelijkheden, doch men zal goed doen met te dien aanzien zeer ongeloovig te zijn. Terwijl de Russen en Turken elkanderen zoo vijandig, hoewel nog op zekere distantie beschouwen, is de Engelsche en Fransche diplomatie goedsmoeds. Volgens geruchten zou zij eene goede plaats voor de vereenigde vloot hebben gevonden en wel te Gallipoli, halverwege de Dardanellen en Constantinopel. Daar zou die vloot veilig zijn, voor weer en wind, spoedig *uit* en *in* het gezigt van Constantinopel kunnen wezen, tot niemand's aanstoot zijn en afwachten wat er gebeurt in de Donau-Vorstendommen.

De jongste tijdingen, gelijk wij zoo even zeiden, van de Russische- Turksche grenzen spreken van vijandelijkheden, gepleegd door de ongeregelde troepen van Omer-Pacha, 't kan wel waar zijn, trouwens wat bekommert zich zulk een volkje over het lot van Turkije of van Europa.

Overigens is er weinig nieuws. Napoleon III en zijne Gemalin zullen een bezoek brengen aan het Engelsche Hof. Zoo verzekert een Engelsch blad, hoewel andere bladen het tegenspreken. De Keizer gelooft hoogstens aan een „vredelievenden oorlog" die misschien ook beter is dan een „krijgszuchtige vrede", en daarom durft hij uit logeren gaan. Te Rome doet de politie huisbezoek en brengt velen achter 't slot. Ons Rijk geeft weinig stof, om het einde van dit Overzigt belangrijk te maken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN

TWEEDE KAMER.

De voorloopige verslagen van de overige hoofdstukken der staatsbegrooting voor 1854 zijn thans mede rondgedeeld.

Hoofdstuk I (*Huis des Konings*) heeft tot geenerlei bedenking aanleiding gegeven; alleen is de wensch geuit, iets wegens de wettelijke regeling van de zaak der kroon-domeinen te vernemen.

Hoofdstuk II (*Hooge collegiën van Staat en het kabinet des Konings*) heeft o. a. tot de volgende bedenkingen geleid: Algemeen is de overtuiging uitgedrukt, dat onder de leemten, welke tot dusverre in onze staatsinstellingen bestaan, het gemis van de volgens art. 71 der grondwet gevorderde wet, omtrent de zamenstelling en bevoegdheid van den Raad van State, eene der grootste is. Naar het oordeel van onderscheidene leden, moet de rekenkamer eene zeer kostbare inrigting worden genoemd, en valt dit vooral in het oog, als men de voor deze instelling gevorderde som vergelijkt met hetgeen de rekenkamer in België kost. — Algemeen heeft het opzien gebaard, dat in 1852 eene som van ƒ 1033,25 voor decoratiën der orde van den Nederl. Leeuw is uitgegeven.

Bij het onderzoek van Hoofdstuk IX A (*Nationale schuld*), heeft men — ofschoon het eindcijfer dat, voor 1853 toegestaan, met ƒ 215,711,50 overtreft, algemeen gaarne erkend, dat daartegen geen bezwaar kan bestaan, vermits het schijnbaar nadeelig verschil het gevolg is van het uitdrukken op de tegenwoordige begrooting van een veel aanzienlijker bedrag voor amortisatie van schuld. Integendeel verheugt men zich over het geopend uitzigt, om in het aanstaande jaar den rentelast nog weder met een niet onaanzienlijk bedrag te zien verminderen.

Bij Hoofdstuk IX B (*Depart. van finantiën*) heeft men, o. a. bedenkingen gemaakt, op het aantal der arrondissements-betaalmeesters; op het in omloop zijn van zoo veel meer rijksdaalders dan guldens en halve guldens; op het bestaan der rijks-advocaten, op wier afschaffing men is teruggekomen; op het uitloven van premien aan de ambtenaren der belastingen, ten einde die tot aanhalingen aan te moedigen; op de wijs, waarop de registers en stukken van het kadaster in vele gemeenten worden bijgehouden.

Hoofdstuk XII (*Onvoorziene uitgaven*) heeft tot geene bedenking aanleiding gegeven.

Hoewel de meerderheid zich tegen eene verandering in de heffing der belastingen reeds gedurende het aanstaande jaar verklaarde, vereenigde men zich algemeen in het uiten van

DE VERTELLER ENZ.

OMER-PACHA.

Eenige uit echte bronnen geputte bijzonderheden, betreffende den man, die thans met het opperbevel der Turksche krijgsmagt in Bulgarije is bekleed, en voor den besten veldheer wordt gehouden, dien de Sultan bezit, zullen gewis niet zonder belangstelling worden gelezen.

Omer-Pacha is een Oostenrijksch onderdaan en afkomstig uit Kroatië. Hij werd geboren in 1801 te Vlaski, een vlek gelegen in den kreits Ogulini, op 13 mijlen afstand van Fiume. Zijne familie-naam is Lattas. Zijn vader was bewindvoerder in den kreits, en zijn oom priester bij de vereenigd Grieksche gemeente. Nog zeer jong werd hij op de school voor de wiskunde te Thurm, nabij Karlstadt in Zevenbergen, gedaan, en na daar zijne studiën met glans te hebben volbragt, trad de jeugdige Lattas in dienst bij het korps voor de bruggen en wegen, dat in Oostenrijk op militairen voet is ingerigt. Omstreeks 1830 ging hij, ten gevolge van een twist met zijne superieuren, naar Turkije, alwaar hij tot het Islamismus overging. Chosrew-pacha, destijds seraskier (opperbevelhebber van het leger) nam hem onder zijne bescherming, deed hem dienst nemen bij de geregelde troepen en verbond hem aan zijnen persoon. Hij gaf hem zelfs zijn pupil ten huwelijk, eene der rijkste erfgenamén van Konstantinopel, dochter van een Janitsaren-opperhoofd, die op zijnen last onthalsd was in 1827, toen de Janitsaren tegen Sultan Mahmoud opstonden.

In 1834 was Lattas, die den naam van Omer had aangenomen, reeds bataillons-chef en werd door Chosrew-pacha benoemd tot adjudant en tolk van generaal Chrzanowski, die belast was met de oefening der Ottomanische troepen in het kamp bij Konstantinopel. Van toen aan werd Omer gebezigd tot de reorganisatie van het Turksche leger, en steeds voortgedreven door Chosrew-pacha, werd hij achtervolgens met moeijelijke zendingen en gewigtige bevelen belast.

De onlusten in Syrië en de Albanesche opstand in 1846 verschaften hem de gelegenheid, zich te onderscheiden en de opmerkzaamheid des Sultans tot zich te trekken. Naar Kurdistan gezonden, gelukte het hem dit gewest, dat bijna onafhankelijk van de Porte was geworden, weder tot onderwerping te brengen.

In 1848, geroepen tot het bevelhebberschap van het leger dat naar Moldavië en Wallachije was gezonden, wist hij in die vorstendommen het gezag des Sultans te doen eerbiedigen, terwijl hij met wijs beleid de nationaliteit der bewoners niet krenkte en de voorregten handhaafde dier gewesten, onder de dubbele bescherming van Turkije en Rusland geplaatst.

Het jaar 1851 is het schitterendste tijdperk der militaire loopbaan van Omer-pacha. Tot opperbevelhebber in Bosnië benoemd, alwaar de voornaamste gezagvoerders geweigerd hadden, den Tarzimat (d. i. de nieuwe organisatie van het rijk) te erkennen, bestreed hij met goed gevolg, en met mindere krachten dan zijne tegenstanders, de beys van dit gewest.

Eindelijk werd hij naar Montenegro gezonden, alwaar hij zich voor de eerste maal aan het hoofd bevond van een leger van 30,000 man reguliere troepen. Men weet dat de tusschenkomst van Oostenrijk aan die expeditie een einde maakte, alvorens Omer-pacha tot beslissende krijgsverrigtingen kon overgaan.

Thans bevindt zich Omer-pacha te Schumla, alwaar hij het bevel voert over een leger van ongeveer 100,000 man. Hij is, naar men verneemt, met zeer veel ijver bezig, om de legermagt te organiseren en de streek te versterken, die het tooneel des oorlogs kan worden.

Omer-pacha, thans 52 jaar oud, is van eene nog minder dan middelmatige gestalte, maar bezit een krijgshaftig voorkomen en een gelaat vol uitdrukking. Hij spreekt even vloeijend Syrisch, Italiaansch en Duitsch. Na den Hongaarschen opstand, nam hij de verdediging op zich der uitgewekenen, wier uitlevering door Oostenrijk en Rusland was gevraagd. In persoon begaf hij zich naar Schumla, alwaar hij met de voornaamsten dier uitgewekenen kennis maakte, en vervolgens heeft hij, te Konstantinopel teruggekomen, zeer ten hunnen voordeele bij den Sultan gewerkt. Verscheidene hunner had hij medegenomen naar Bosnië en Montenegro; zij werden door hem met gewigtige betrekkingen bekleed. Enkelen dier uitgewekenen hebben zich sedert onderscheiden en zijn in Turksche dienst gebleven.

ALLERLEI.

Te Morsain, bij Soissons, is in het huwelijk getreden Martin Praguin, oud 87 jaren en 6 maanden. Hij is vader en grootvader van 73 kinderen en kleinkinderen en heeft niet minder dan 100 neven en nichten, meest allen in de gemeente woonachtig. Zijne vrouw, Victoire Lapierre, is 73 jaren oud. Beiden sloten voor de derde maal den huwelijksband.

den wensch, dat de regering, zoodra de gelegenheid daartoe geboren zal zijn, ernstig bedacht zij op de afschaffing, voor zoo ver dit mogelijk mogt wezen, van de lasten, meer bepaald op de eerste levensbehoeften en op de nijverheid drukkende. Bij gelegenheid der behandeling van dit punt en van de wenschelijkheid, om eene gedeeltelijke afschaffing der accijnsen tot stand te brengen, werd in sommige afdeelingen door eenige leden de heffing eener income-tax of van eene rentebelasting ter sprake gebragt. De overgroote meerderheid der leden, die in de bedoelde afdeelingen aan het onderzoek deel namen, oordeelde het echter verkeerd, op zoodanige wijziging in het belastingstelsel aan te dringen en toonde zich, of in het algemeen of althans onder de tegenwoordige omstandigheden, tegen alle nieuwe proefnemingen omtrent de aangeduide directe belastingen gestemd.

Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam zijn aangegeven:
Op 25 Oct. 6 personen, als: 2 mannen en 4 vrouwen.
Op 26 Oct. 5 personen, als: 4 mannen en 1 vrouw.
Op 27 Oct. 8 personen, als: 4 mannen en 4 vrouwen.

— Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven:
Op den 24 Oct. 3 cholera-lijders, geen herstelde en geen overledene.
Op 25 Oct. 3 cholera-lijders, 2 herstelden en geen overledene.
Op 26 Oct. 2 cholera-lijders, 1 herstelde en 3 overledenen.

— De brugwachter die door zijne nalatigheid oorzaak was van het ongeval op den holl. ijzeren spoorweg dd. 23 dezer, heeft op staanden voet zijn ontslag bekomen.

— Voor eenigen tijd hebben wij gemeld, dat nabij Bengagem in Brazilië, door eene slavin een zeer groote diamant was gevonden, voor welken haren meester dadelijk ƒ 120,000 was geboden doch door dezen geweigerd. Wij vernemen thans, dat deze kostbare steen door den Nederl. gezant te Rio-Janeiro, de hr. Wijlep, van den eigenaar is aangekocht voor de verbazende som van 35,250 p. st. of ƒ 543,000 Nederl.

— De directie der Leidensche houtgraveerschool heeft uitgegeven: *Het boek op linnen*. Het wordt zeer te regt *een onverslijtelijk alphabet* genoemd. Dit werkje verdient bijzonder aanbeveling als geschenk voor kinderen. Het denkbeeld kinderboekjes, althans voor eerstbeginnenden, op *linnen* in plaats van papier te drukken, kan men gelukkig noemen, en het debiet zal dit ten duidelijkste doen zien.

— Reeds dikwerf hebben onze koloniën van weldadigheid (Willemsoord, Frederiksoord, Ommerschans enz.) de aandacht getrokken van vreemde staten en geleerden. Dezer dagen is weder een werk verschenen, waarin vooral van die inrigtingen verslag gedaan wordt. Het boek voert tot opschrift: „Die holländischen Armenkolonien und die Strafanstalten in Berlin, Gent, Bruchsel und Genf, mit besonderer Rücksicht auf die Gefängniszreform in Oesterreich." Het is verschenen te Weenen in dit jaar. De schrijver is Adalbert Freiherr von Buol-Bernberg.

— Van wege het departement van finantien is uitgegeven de jaarlijksche statistiek van handel en scheepvaart. Hier uit blijkt dat onze handel en scheepvaart in het jaar 1852 zeer aanzienlijk zijn vooruitgegaan.

— In den Raad van Leeuwarden heeft een lid een schriftelijk voorstel gedaan, om eene commissie te benoemen tot het ontwerpen van een Reglement op de heffing eener belasting op de inkomsten overeenkomstig art. 234 der gemeentewet; dit voorstel is ter visie gelegd.

— De minister van finantien heeft nogmaals ter algemeene kennis gebragt, dat de Belgische koperen munt bij alle rijks kantoren zal worden afgewezen.

— Te Utrecht heeft zich eene commissie gevormd om in die stad een bad- en waschhuis voor den arbeidenden stand op te rigten. Dergelijke inrigtingen hebben in vele steden van Engeland, Frankrijk en België zoo heilzaam op den ligchamelijken en zedelijken toestand van die nuttige klasse van ingezetenen gewerkt, dat het hoogst wenschelijk is, dat zij ook in de groote steden van ons vaderland opgerigt worden. In die huizen kan de huismoeder voor eene kleine bijdrage in één of twee uren haar linnen wasschen en volkomen droog naar huis medenemen. Ook kan daar voor weinige centen, een bad verkregen worden.

— Te Amsterdam is uitgegeven: Open brief aan Dr. Meyboom door J. de Liefde.

's Gravenhage, 24 Oct. H. M. de Koningin wordt den 28 dezer van hare buitenlandsche reis in de hoofdstad terug verwacht.

— Eergisteren had in een der environs dezer stad een betreurenswaardig voorval plaats. Eenige heeren op de jagt zijnde, wilde een hunner, na een schot gedaan te hebben uit zijn geweer met dubbelen loop, op nieuw laden. Daarmede bezig zijnde, gaat het schot uit den anderen loop af, met dat noodlottig effect, dat hem de regterhand verbrijzeld werd, en er geen ander hulpmiddel overschoot, dan zoo spoedig doenlijk tot de afzetting der hand over te gaan. De lijder bevindt zich naar omstandigheden redelijk. Dit ongeval, aan den zoon van een alom geacht hooggeplaatst regterlijk ambtenaar overgekomen, vindt in deze stad algemeene deelneming.

26 Oct. In de zitting van den gemeenteraad alhier van gisteren, heeft de voorzitter te kennen gegeven, dat hij zich gelukkig achtte den raad te kunnen mededeelen, dat sedert drie dagen geen rapport van het cholera-hospitaal was ontvangen, aangezien er thans niet één *cholera-lijder* zich daarin bevond.

27 Oct. Z. M. de Koning zal zich heden avond van het Loo naar de residentie begeven, alwaar Z. M. in den vroegen morgen verwacht wordt.

Amsterdam, 25 Oct. Bij de Rotterdamsche commissie ter verzorging van minvermogende cholera-lijders en hunne betrekkingen, is aan giften ontvangen eene som van ƒ 12,929.

— Te Delft zijn van 18 tot en met 23 October bijgekomen 75 cholera-lijders, in dat zelfde tijdsverloop zijn 24 personen hersteld, 47 overleden en bleven er 34 in behandeling.

27 Oct. Te Schiedam zijn aangegeven: van 17—20 Oct. aangetast 3, gestorven 3, hersteld 5; van 20—23 Oct. aangetast geene, gestorven geene en hersteld geene; totaal aangetast 201, gestorven 144, hersteld 48 en in behandeling gebleven 9.

— Te Gouda zijn van 22 tot en met 25 dezer aangetast 4 personen, overleden 3 en hersteld 4. In behandeling gebleven 17 personen.

— Als eene merkwaardige bijzonderheid, vooral in deze dagen, meldt men, dat van den 10 tot den 21 dezer te Gorinchem en in den omtrek dier stad, op eene bevolking van ongeveer 9000 zielen, geen enkel sterfgeval heeft plaats gehad.

Texel, 25 Oct. In de afgeloopen week heeft men hier een paar cholera-gevallen te betreuren gehad.

Zwolle, 25 Oct. De stoomboot *Minister Thorbecke* op Hull is steeds heen en terug vol geladen, zoo ook *de Graaf van Rechteren* van Kampen op Hull. Door deze laatste worden nu o. a. vervoerd 1000 ganzen en in beide vet hoornvee, kalveren, schapen, varkens, kippen, eendvogelen, enz.

Dedemsvaart, 24 Oct. Het getal der afgekomen beladen vaartuigen op dit kanaal, bedraagt sedert 1 Jan. II. ver over de 5000; terwijl de afvaarts-gelden in het $^2/_3$ gedeelte dezer maand hebben opgebragt ruim ƒ 4,400.

Staphorst, 24 Oct. De raad dezer gemeente heeft besloten, dat voortaan in de zoogenoemde tapperijen geene gezelschappen zich mogen ophouden van des avonds 5 tot des morgens 5 uur. Tevens dat aan personen onder de 18 jaren geen sterke drank zal mogen worden verkocht. Dergelijke maatregelen verdienen zoowel ter bevordering van zedelijkheid als ter voorkoming der heerschende ziekte aanprijzing.

Hasselt, 24 Oct. Alhoewel men omstreeks dezen tijd de zwaluwen in het geheel niet meer bespeurt, dewijl ze als trekvogels doorgaans tegen het begin dezer maand verdwijnen, heeft men dezer dagen hier nog een aantal opgemerkt, die zich al spelende in de lucht vermaakten en op insekten aasden.

Groningen, 26 Oct. Tengevolge van de tijdelijke schorsing van den stedelijken accijns op de rogge, welke schorsing met den dag van heden in werking treedt, is op heden de prijs van het grof roggenbrood van 4 Ned. pd. vier cent in prijs verminderd en alsnu, door de daartoe bestaande particuliere Commissie uit de bakkers, vastgesteld op 47 cent. Men vleit zich, dat de bakkers in deze stad thans in de gelegenheid zullen zijn, om tegen het beste landbrood te kunnen mededingen en dat alzoo de genomen maatregel goede uitkomsten zal opleveren.

De prijzen der aardappelen zijn thans zoo hoog, dat de handel daarin traag is en er veel onverkocht blijft, daar sommige houders niet tot lagere prijzen willen verkoopen. Kleiaardappels ƒ 3, ƒ 3.25 á ƒ 3.50, zandaardappels ƒ 2.75 á ƒ 3.

Leeuwarden, 23 Oct. De persoon, die dezer dagen op den Harlinger straatweg eene vrouw op zoo geweldadige wijze had aangerand, is gisteren avond alhier gevankelijk binnengebragt. Na het plegen zijner misdaad was hij naar Holland vertrokken en had hij daar eenige dagen aan de werken in het Haarlemmermeer gearbeid. Inmiddels werd hij echter zoodanig door zijn geweten verontrust, dat hij ten laatste naar Hoorn (in de omstreken waarvan hij te huis behoort) ging en er zijne snoode daad aan de justitie beleed.

Steenwijk, 26 Oct. Gisteren had alhier de elfduizendof allerheiligen-markt plaats, die, door zeer schoon weder begunstigd, druk werd bezocht; de aanvoer van rundvee was zeer groot, grooter zoo men wil, dan voorgaande jaren; het getal der aangevoerde runderen bedroeg zeker meer dan 1000 stuks. De handel daarin was wel levendig, doch de prijzen waren over het geheel niet hoog, meer nog bestrekkelijk tot het jongvee, dat er in groote hoeveelheid was aangebragt; evenwel voor de pas afgekalfde en de kort voor de hand staande dragtige koeijen, die er nog al veel waren, werden goede prijzen bedongen; terwijl in paarden, die oud en afgewerkt waren, weinig handel bestond. Staphorst en Rouveen, dat andere jaren alhier veel jongvee tot slagting koopt heeft nu, wegens de duurte weinig gekocht. Veel vee is gekocht door Friesche kooplieden. *Pr. Ov. Ct.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Een ijzingwekkend voorval heeft de stad Auxerre in verslagenheid gedompeld. Donderdag ochtend vond men op de openbare wandeling het lijk eener vrouw, zonder hoofd. Het van den romp gescheiden hoofd werd weldra op den grond der sloot, die langs de wandeling loopt, gevonden, verborgen onder een hoop bladen en mos, en in een staat, die aanduidde, dat het reeds eenigen tijd daar gelegen had. Bij het geregtelijk onderzoek bleek het, dat deze ongelukkige de vrouw was van zekeren daglooner, Frederic Savadou. Voor den regter geroepen, verklaarde Savadou, dat zijne vrouw in den nacht van 5 dezer, de gemeenschappelijke woning had verlaten en dat hij haar niet had terug gezien. De vermoorde was 27 jaren oud, moeder van twee kinderen, en leidde eene nog al ongeregelde levenswijze. Zij had reeds meermalen haar echtgenoot verlaten; hare betrekkingen met een onder-officier hadden herhaaldelijk huisselijke twisten veroorzaakt. Den 5den kwam zij zeer laat te huis, waarover zij van haar man ernstige en welverdiende verwijten ontving. Wat is er in den volgenden nacht geschied? De ongelukkige is verdwenen en haar dood is waarschijnlijk het gevolg eener misdaad. Savadou is voorloopig in verzekerde bewaring gesteld.

Parijs, 23 Oct. De Keizer en de Keizerin zullen, blijkens een officieel berigt, tot den 27 te Compiègne verblijf houden.

— De Keizer zal, na van Compiègne te zijn teruggekeerd, veertien dagen te Fontainebleau doorbrengen.

— In navolging van Parijs, alwaar bij een huurprijs van beneden 200 francs, vrijdom wordt verleend van personele belasting op het mobilair, zal die maatregel worden ingevoerd te Lyon, Marseille en Cherburg.

25 Oct. De kwestie der levensmiddelen vertoont zich w gunstiger. De hoedanigheid van het geoogste graan is to treffelijk: de hoeveelheid is meer dan men had verwacht.

— Het evolutie-eskader van den Oceaan, zeven bodi sterk, heeft den 21 dezer de reede van Cherburg verlaten.

— De generaal graaf de Neuilly is, in een twist met staf-kapitein de Laparte, door dezen met een pistoolsch gedood.

— Van 13 tot 16 dezer zijn te Marseille binnengeloo 62 schepen, gezamenlijk met eene lading van 240,782 h liters graan. Er wordt dagelijks nog meer verwacht.

26 Oct. Volgens de meening van alle bevoegde be deelaars, die de beide in het Oosten tegenover elkaar staa legers hebben gezien, moet het Turksche zoo goed zijn, men bij een eerste treffen bepaald de overwinning aan ne zijde verwacht.

DUITSCHLAND.

Weenen, 23 Oct. De Keizer is gisteren van M te Schönbrunn teruggekeerd, van waar hij 's avonds in z hoofdstad is gekomen.

— Te Praag is het signalement openbaar gemaakt van keren Daniël Ballo, die verdacht wordt gehouden een aans op 's keizers leven te willen volbrengen.

24 Oct. Binnen kort verwacht men eene officiële verk ring van Oostenrijk, dat het zich in de Russisch-Turks zaak onzijdig zal houden.

— Men heeft thans uit Smirna van den 19 dezer het st lige berigt ontvangen, dat Koszta zich naar Boston heeft gescheept.

— De wijnoogst in Hongarije is zoo buitengemeen w deelig uitgevallen, als men er geen in 20 jaar heeft g In bijna alle Oostenrijksche provincien is de wijnoogst gel

Berlijn, 24 Oct. Eene Engelsche maatschappij wil onderzeesche telegraafdienst tusschen Engeland en Hamb tot stand brengen.

ENGELAND.

De Indische mail is aangekomen. Zij brengt tijdingen Calcutta van 20 Sept. De Burmesche bezittingen verkeer in oorlogstoestand, door een inval van talrijke gewap benden, naar men zeide meer dan 14,000 man in getal, versterkte stellingen hadden ingenomen, waaruit zij de gelsche posten met afwisselend geluk aanvielen. Het ge wil dat zij daartoe door den koning van Ava zijn aang De hervatting der vijandelijkheden werd als onvermijde beschouwd.

— Nopens den uitslag der zending van de honderd gelie-verkondigers, die zich naar Ierland begaven om katiën te houden in de open lucht, wordt gemeld, dat in het $^3/_4$ gedeelte der plaatsen, die zij bezochten, met schimp ontvangen waren.

— Geen schrijver heeft door zijn talent zich zulk een verschaft als Boz, Dickens. Zijn laatste roman Bleakh geeft hij in afleveringen uit; daar hij bij de afleveringen ad tentiën voegt, en deze duur laat betalen, heeft deze rom den behendigen auteur alleen door die advertentiën ƒ 180,0 opgebragt. De „Household Words," waarin hij zelf mand slechts eene bijdrage levert, brengen hem 's jaarlij ƒ 48,000 op. *Dickens* is thans de *Croesus* der letterkundig en zijne feesten, zoo glansrijk als de aanzienlijkste Eng schen ze slechts geven, vinden grage bezoekers ook in zonen der edelste huizen van Engeland.

— De *Daily-News* verzekert dat in de jongste dagen op de Londensche beurs eene afspraak is gemaakt tusschen Joodsche kapitalisten in Engeland, Nederland, Frankrijk enz., zich van hunne Oostenrijksche fondsen te ontdoen en voorts aan zich van allen handel in Oostenrijksche staatspapieren te onthouden, en zulks om het gedrag van Oostenrijk jegens de joden.

Londen, 24 Oct. Men leest in *the Sun*: „Men verzekert dat de Keizer en de Keizerin der Franschen in de aanstaande maand Londen zullen bezoeken, en dat aan het hof en bij het gemeente-bestuur reeds toebereidselen worden gemaakt om hen te ontvangen; het onthaal dat hun van de City zal te beurt vallen, belooft allerschitterendst te zijn."

— De aanvrage om hooger arbeidsloon wordt in Engeland meer en meer algemeen en strekt zich uit tot alle takken van nijverheid. De schoen- en laarzenmakers, kappers, timmerlieden en mandemakers te Londen eischen allen 10 tot 20 pct. verhooging.

— Van Australië ontvangt men 256,000 p. st. aan goud en gunstige berigten betrekkelijk den voorraad van dat produkt vooral van Geelong.

25 Oct. Het parlement is geprorogeerd tot 29 November e.k.

— De Koningen en de hertogin van Brabant hebben gisteren in de manege van het kasteel van Windsor gereden. Prins Albert, de Koning der Belgen, de hertog van Brabant en de graaf van Vlaanderen zijn ter jagt gegaan.

CALIFORNIE.

Uit een particulieren brief, den 1 Augustus ll. van San Francisco verzonden, blijkt dat de arbeidsloonen aldaar steeds buitengewoon hoog zijn. Een sjouwerman verdient vijf dollars (één dollar is ƒ 2,50 Holl.) daags; voor minder wil hij niet werken; arbeidt hij langer dan den gewonen tijd, dan is het loon 1 dollar per uur. Ook de kleedingstukken zijn bij voortduring buitengewoon duur; o. a. meldt de briefschrijver, dat hij voor eene gewone pet $1^1/_2$ dollar moest betalen. De dobbelhuizen in die stad zijn gewaarlijke plaatsen voor hen die zich er wagen; gouddelvers van de mijnen teruggekomen verspelen daar niet zelden het gansche bedrag van hetgeen zij vonden. Vele schepen worden door de bemanning verlaten; de matrozen blijven aan land, alwaar zij fortuin hopen te maken. Het volgende staaltje van opligterij mag niet onvermeld blijven. Zoodra een schip is geankerd, worden de matrozen door allerlei schoone beloften aan wal gelokt, en daar tracht men ze over te halen, niet weder aan boord te gaan.

De dagbladen deelen dezer dagen het volgende voorval mede, waaromtrent eene oude achtenswaardige dame den raad kwam inroepen van de policie-regtbank van Westminster.

„Mijne 17jarige dochter zeide zij, is onlangs getrouwd, en evenwel is het geen manspersoon, met wien zij is gehuwd. Op den dag van haar huwelijk had ik alle reden om te onderstellen, dat ik haar aan een man had verbonden. Zoodra de plegtigheid was afgeloopen, vertrokken wij alle drie naar York, waar het jonge paar de wittebroods weken zoude doorbrengen. Bij onze aankomst in die stad ontdekte mijne dochter, tot hare groote verbazing, dat haar echtgenoot geen man, maar eene vrouw was. Later hebben wij vernomen, dat die persoon, welke zich in mansgewaad in ons huis had vertoond, moeder was van drie kinderen.

De president Broderip: „Ik moet bekennen, heden ochtend, bij het inzien der geregtelijke dagbladen, zeer verwonderd te zijn, de vermelding van dit geval daar te hebben aangetroffen. Alvorens mij echter met de zaak verder in te laten, moet ik u vragen waar het huwelijk is ingezegend.

De dame: In de kerk van Highgate.

De Heer Broderip: Welnu, dan moet gij u wenden tot de policie-regtbank van dat district.

Voor dat deze dame het policie-bureau verliet, verhaalde zij aan de personen in de wachtkamer nog de volgende bijzonderheden:

„De vermeende man had zich eerst, als vrouw gekleed, onder den naam van mistress Panton, ingang in mijn huis verschaft. Na eenige maanden van aangenamen omgang en nauwe vriendschap, stond ik op zekeren dag niet weinig verbaasd, dien zelfden persoon in manskleederen, onder den naam van Heer Albert Guelph, zich aan mij te zien vertoonen. Om zijne gedaanteverwisseling te verklaren, verzekerde de gewaande Heer Guelph mij, dat hij was de zoon van George IV en der Koningin Carolina. Tot dus ver zeide hij, hebben zekere redenen mij genoodzaakt het diepste geheim nopens mijn aanwezen te bewaren, maar mijne liefde voor uwe bevallige dochter heeft het geheim van mijn hart verbroken; ik heb besloten mij aan u te vertoonen in het aan mijn geslacht passend gewaad en ik zeg voor altijd vaarwel aan de vrouwenkleederen, in welke ik genoodzaakt ben geweest mij gedurende zoo vele jaren te vermommen, om te gehoorzamen aan de bevelen van eene zeer toegenegene oude dame, welke ik op bepaalde dagen in Park-Lane ontmoet en die mij al het benoodigde geld verschaft.

Daar het toilet van dien persoon zeer fatsoenlijk was en hij altijd overvloed van geld bezat, geloofde ik dat verhaal en bewilligde er in, mijne toestemming te geven tot het huwelijk, waartoe hij mij vervolgens den voorslag deed. Op den 12den Sept. 1852 heeft mijne dochter haren naam van Miss Robins met dien van Mistress Guelph verwisseld.

De Anglicaansche geestelijke der kerk van Highgate zegende haar huwelijk in; maar weinig bespeurden wij, dat die Heer Guelph in geenen deele een man was, hoewel mijne, ik weet niet door welke begoocheling, verblinde dochter, gedurende meer dan een jaar zich heeft beijverd het tegendeel te gelooven. Thans eerst zijn haar de oogen geopend.

Er heeft zich te Londen eene maatschappij gevormd tot den aanleg van nieuwe dokken op den regter oever van den Theems. Zij zullen den naam dragen van Wellington dokken en eene grondvlakte van 130 mijlen beslaan. Het kapitaal is groot 1.000.000 pd. st., verdeeld in actien van 25 pd. st. In weerwil van de ontzaggelijke dokken, welke Londen reeds bezit, wordt de behoefte om schepen te plaatsen en te lossen nog sterk gevoeld; verleden jaar was voor ongeveer 5000 vreemde schepen geene ligging te vinden; daarenboven moesten 28,000 kustvaarders en visscherschepen op de rivier blijven en daar hunne ladingen lossen.

Omtrent de Noord-Amerikaansche expeditie naar Japan wordt gemeld, dat de comodore Perrij met de stoomfregatten *Susquehanna* en *Missisipi* en de oorlogskorvetten *Plijmouth* en *Sarotoga* den 8 Julij kaap Idzu omzeilende in den namiddag voor de stad Uraga voor anker is gaan liggen. De verschijning der stoombooten maakte op de bewoners veel indruk. De handelsjonken trokken terug. Dadelijk zijn eenige regeringsvaartuigen naderbij gekomen, om de gewone waarschuwingen aan boord te werpen, dat men zich moest verwijderen. Zij werden niet aangenomen, maar daarentegen werd den gouverneur van Uraga aangezegd, dat indien men als naar gewoonte de schepen kwam omsingelen er geweld zou worden gebruikt, om ze te doen verwijderen. Den volgenden dag is de gouverneur aan boord gekomen, om naar het doel van de komst te vernemen. Dit vernomen hebbende heeft hij naar Jedo om antwoord gezonden. Dat antwoord kwam den 12., meldende, dat de keizer zijn hoogsten ambtenaar te nezenden, om den brief van den president in ontvangst te nemen. Dit geschiedde den 14., toen men te Gorl-Hama bijeenkwam. Nagasaki was als plaats van bijeenkomst door den comodore afgeslagen.

Door den gouverneur afgehaald is de Comodore met een gevolg van 400 man naar de bijeenkomst getrokken met muzijk

Hij die zich door de voorspiegeling eener onbezorgde toekomst heeft laten medeslepen, wordt door de ronselaars mede naar huis genomen, alwaar hij 5 dollars daags betaalt voor huisvesting en voeding. Na verloop van eenige dagen wordt de gast dronken gemaakt; zijn huisbaas verlaat met hem de woning; hij en eenige anderen zetten hem in een boot en brengen hem aan boord van het eene of andere schip, dat zeilreê ligt, en ontvangen daar van den kapitein niet zelden 150 of 160 dollars voor den matroos dien zij hem hebben geleverd.

— Californië wordt door de strooperijen van rooverbenden en de invallen der Indianen, zwaar geteisterd.

TURKIJE.

Den 14 October zijn de vereenigde vloten van Frankrijk en Engeland in de Dardanellen verschenen.

— Men schrijft uit Pesth aan de *Allg. Zeit.* dat, volgens de jongste berigten uit de vorstendommen, de cholera te Jassy en omstreken verschrikkelijk woedt. Ook is de longziekte uitgebroken onder het vee, dat tot voeding van het Russische leger moet dienen, reeds een groot aantal ossen zijn er aan bezweken.

— De *Patrie* verzekert, dat de nieuwe Grieksche patriarch te Konstantinopel, in een brief aan zijne geloofsgenooten, ter gelegenheid van de aanvaarding zijner betrekking, zich nadrukkelijk heeft verklaard tegen de regten welke de Czaar voorgeeft in naam der Grieken te eischen.

— De Turksche regering heeft Schamyl en de andere hoofden van den Kaukasischen opstand officiëel erkend, hun titels verleend overeenkomende met hunnen rang en hun wapens en krijgsvoorraad gezonden.

— De vloten zijn niet voor Konstantinopel verschenen, maar hebben bij het eilandje Marmora het anker laten vallen. Als reden daarvan wordt opgegeven dat het Turksche bewind zelf ongaarne zag, dat de vloten voor de hoofdstad des Rijks kwamen, bijaldien dit niet geschiedde om als bondgenooten de Porte krachtdadig tegen Rusland bij te staan; want verschenen zij er slechts om voor de handhaving van orde en rust te waken, dan had de Porte ze niet noodig daar de rust in Turkije niet bedreigd is.

Konstantinopel, 17 Oct. Het antwoord van prins Gortschakoff is hier ontvangen en wordt door de Porte als eene weigering beschouwd. Aan Omer-Pacha is bevel gezonden, om onmiddelijk met de vijandelijkheden een aanvang te maken.

CHINA

De Indische mail heeft tijdingen aangebragt uit Hong-Kong van 9 Sept. De omwenteling in China duurt voort. Te Amoy hebben de Keizerlijken eenig voordeel behaald, maar het patriottische leger heeft de stad Honau aan de Geele rivier ingenomen. Het geheele land verkeert in een toestand van regeringloosheid, en de kooplieden in groote verlegenheid.

SPANJE.

Madrid, 18 Oct. Het *Diario Espagnol* verzekert, dat bevel is gegeven tot de onverwijlde wapening van het smaldeel in de Middellandsche zee, dat onder de bevelen van den brigadier Rubalcaba, onmiddelijk zal moeten uitzeilen om een kruistogt te doen in de Levantsche zeeën.

PORTUGAL.

— De Koninklijke Portugesche familie is met eene jonge Prinses vermeerderd. H. M. bevond zich in gewenschten toestand.

ZUID-AMERIKA.

De ongelukkige republiek Bolivia is aan de grootste regeringloosheid ter prooi. De President, Belzu, houdt alle brievenmalen aan en neemt er de brieven uit, wier openbaarmaking hem niet behaagt. De revolutionnaire partij van haren kant handelt op dezelfde wijze. Die partij houdt de grenzen en al de zeehavens bezet.

— Men heeft te Valparaiso, in Chili, het lijk van een Protestant voor de honden geworpen, omdat hij voor zijn sterven niet had willen biechten.

MAROKKO

De Keizer van Marokko heeft al de bestaande monopolien op de invoer-artikelen bepaaldelijk afgeschaft, doch verzocht, dat hem zes maanden mogen worden toegestaan alvorens die nieuwe wet in werking te brengen, ten einde den tijd te hebben, om de waren, die voor staatsrekening zijn opgeslaslagen, af te zetten.

ITALIE.

Rome, 16 Oct. Het bevestigt zich, dat miss Cunninghame hare gevangenis niet verlaten zou hebben, bijaldien haar geen tweede verzoek geworden ware dit vrijwillig te doen, dewijl men anders genoodzaakt zou zijn geweest haar daaruit te zetten, en als zij niet tevens vernomen had, dat de regtbank haar onschuldig aan de overtreding der wetten des lands verklaard had. Het licht, waarin de zaak zich nu vertoont, ontneemt aan haar karakter allen schijn van stijfhoofdigheid, maar toont de waardigheid daarvan aan, en doet haar, zoo als een berigtgever het uitdrukt, als eene onverbasterde afstammeling van den beroemden Schotschen kerkhervormer John Knox kennen.

20 Oct. Uit de volkstelling blijkt, dat in de laatste tien jaren de bevolking van Rome met 30,000 zielen is toegenomen.

— Kersavond zullen de straten van Rome voor het eerst met gas verlicht zijn.

JAPAN.

Van de Japansche expeditie is de tijding ontvangen, dat commodore Perry een stuk lands van ongeveer 10 acres gekocht heeft voor een coal-depot op het eiland Bonia, hetwelk hij met Europeanen bevolkt vond, en waarvan een Schot gouverneur is.

RUSLAND.

In Rusland wordt thans aan niemand beneden de 30 jaren oud, zelfs voor het doen eener handelsreis, een buitenlandsch paspoort toegestaan.

DRENTHE.

Assen, 29 Oct. Op de 1e beestemaandag, den 24 dezer te Coevorden gehouden, waren aangebragt 570 runderen en 114 schapen. De markt was druk bezocht en de handel zeer levendig. De vette en dragtige koeijen golden van ƒ75-„ tot ƒ100-„, het melkvee van ƒ50-„ tot ƒ70-„, het jongvee van ƒ20-„ tot ƒ40-„ en de schapen van ƒ4-„ tot ƒ8-„.

— Men verneemt, dat de gemeenteraad van Peize op den 24sten dezer, na langdurige beraadslagingen met eene commissie, door pandpligtigen benoemd, besloten heeft voor 1/5 in de kosten der bestrating van den heereweg door die gem. loopende te deelen. Wij juichen — zegt onze berigtgever — dit besluit van harte toe en gelooven, dat het eene groote schrede is ter bevordering van een doel, zoo heilzaam in de gevolgen voor de gemeente en, bedriegen wij ons niet, zeer voordeelig voor pandpligtigen. *Gron. Ct.*

— In de maand Aug. j.l. werd de veearts *Hubenet* bij een landbouwer in de nabijheid van Ruinen ontboden, welke eenige kalveren had behebt met eene huidziekte, zijnde eene eigenaardige soort van drooge schurft, welke ziekte vooral in Drenthe voorkomt en bij voorkeur eenjarige en slecht gevoede kalveren aantast; ze is van een besmettelijken aard, kan jaren lang, indien daartegen door de eigenaars geene strenge maatregelen worden genomen, in een stal huisvesten en is bij de landlieden bekend onder den naam van *Talter*. Deze huidziekte, die hoofdzakelijk de huid der lippen, der oogleden, en, bij meerdere uitbreiding, van de kop en voorste ledematen pleksgewijze enz. aantast, onderhoudt zich, eenmaal in een stal ontstaan, grootendeels door besmetting.

Meermalen echter gebeurt het ook, dat de ziekte zich aan menschen, welke dergelijke kalveren behandelen, mededeelt, en is dan, men twijfelt er niet aan, verder van de eene mensch op den anderen besmettelijk.

Bij den bedoelden landbouwer had de huisvrouw de kalveren met eene door den veearts voorgeschrevene zalf dagelijks gesmeerd; weldra kreeg ze op de handen, vooral tusschen de vingeren, kleine puistjes of knobbeltjes, die haar veel jeukte veroorzaakten; vervolgens vertoonde zich dit uitslag nog aan de armen, in het aangezigt en op het hoofd, deed deze deelen pleksgewijze aan, terwijl deze plekken later in zwerende oppervlakten overgingen. Een dienstknecht, welke later ook nu en dan dezelfde kalveren behandelde, ging het even zoo; de kinderen, vooral het jongste, zijnde een meisje, dat nimmer met een dier kalveren in aanraking was geweest, kregen deze huidziekte ook, en wel meer dan waarschijnlijk van de moeder, terwijl, bij oppervlakkige beschouwing, het uitslag en van de moeder en van de kinderen en van den knecht gelijksoortig was. Sommige der aangedane plaatsen van het hoofd en de nek, vooral bij een der kinderen, waren zeer gezwollen, met vuile zeer stinkende etter gevuld, terwijl de lijderes veel klaagde over hitte in die deelen.

Dat hier eene wezenlijke besmetting door de kalveren, welke aan genoemde huidziekte lijdende waren, heeft plaats gehad op de huisgenooten, hieraan valt wel niet te twijfelen.

— In den nacht van Maandag op Dingsdag j.l., is aan *J. Paas* alhier, een enter-schaap van Friesch ras uit het land ontvreemd. Men is de dader of daders nog niet op het spoor.

— Ten aanzien van de in deze Provincie gedane inëntingen der longziekte verneemt men het volgende:

De in Maart l.l. bij *Koerts* te Wapserveen, *Nijmeijer* en *Klaas Wind* te Nijeveen ingeënte runderen, vertoonen eene voortdurende goede gezondheid. Bij de eerste, waar 35 stuks runderen ingeënt zijn, is de ziekte onmiddelijk na de kunstbewerking opgehouden. Bij *Nijmeijer* zijn na de inënting van 37 stuks, nog 3 koeijen en 4 kalveren aan de ziekte gekomen. Bij *Wind*, waar 11 stuks ingeënt zijn, is de ziekte, hoewel door het langdurig en hevig heerschen derzelve op zijn stal, alle zijne runderen reeds besmet waren, en de stof bij geene heeft gewerkt, de ziekte. zonder meer slagtoffers te maken, geheel en al opgehouden. Bij *Derks* te Nijeveen zijn 29 en bij *Luichies* 15 runderen ingeënt. Bij een der ingeënte runderen van *Derks* heeft zich later de longziekte geopenbaard; men moet echter in het oog houden, dat bij dit rund de inënting zonder eenig gevolg was gebleven. Overigens leveren deze beide stallen nog de gewenschte uitkomsten ten aanzien dezer kunstbewerking op, en men mag veilig stellen, dat de inënting, zoo al geen geheel afdoend, dan toch verre weg het beste van alle voorbehoedmiddelen tegen deze ziekte is.

— **De begrooting van Zwolle voor 1854 bedraagt in ontvangst en uitgaaf ƒ186,377,70½.**

— Naar men ons mededeelt, zijn behalve degene, welke in de onlangs gehoudene vergadering van de Prov. Commissie van onderwijs in dit gewest voor de door hen gevraagde rangen zijn geëxamineerd, nog door twee schoolopzieners ten hunnen huize drie onderwijzers voor den 4en rang geëxamien toegelaten.

— Men meldt uit Zwartsluis, dat men daar de cholera als geweken kan beschouwen.

— Op de jaarmarkt, den 26 dezer te de Wijk gehouden, waren aangebragt 429 runderen, 4 stieren, 23 kalveren, 284 varkens, 6 geiten en 5 Vriesche schapen. De handel in rundvee was tamelijk willig; al het aangevoerde rundvee bijna werd verkocht voor ƒ40-„ tot ƒ110; het vette en vroegkalfde vee was bijzonder gezocht. De varkens werden voor verminderde prijzen met weinig handel omgezet en golden van ƒ8-„ tot ƒ28-„.

* **De Wijk, 24 Oct.** Gisteren had alhier in het huis der gemeente eene vergadering plaats van de besturen van vijf onderscheidene gemeenten, als: Meppel, de Wijk, Zuidwolde, Hoogeveen en Avereest of Dedemsvaart, welke onlangs bij ministeriëele beschikking zijn gemagtigd, om met elkander te mogen onderhandelen over het aanleggen van een straat- of kunstweg tusschen die gemeenten. Wij vernemen, dat bij die gelegenheid is gebleken, dat de vereischt wordende stukken in zooverre gereed zijn, dat dezelve in de najaars-vergaderingen der Provinciale Staten van Drenthe en Overijssel kunnen worden aangeboden en het aanzoek tot subsidiëring kan plaats hebben; wijders, dat in deze vergadering tot President is benoemd de heer *J. L. Nijsingh*, Burgemeester dezer gemeente en van Zuidwolde, en tot Secretaris de heer *J. J. Snoeken*, lid van den Raad dezer gemeente. Wij verheugen ons daarbij, dat de regeling der voorloopige werkzaamheden aan deze ijverige en bekwame mannen is opgedragen, en meenen daardoor voor de onderneming alles goeds te mogen verwachten.

* **Onstwedde, 26 Oct.** Het berigt van 't Stads-Kanaal in de *Old. Ct.*, en overgenomen in 't voorlaatste no. van de *Pr. Gr. Ct.*, betrekkelijk eene bijzondere school aldaar, is onwaarheid Wij kunnen nl. met zekerheid melden, dat het verzoek tot vergunning om oprigting eener bijzondere school der eerste klasse te Stads-Kanaal, door Burgem. en Weth. van Onstwedde is *van de hand gewezen*, op grond, dat de adressanten, de leeraar en eenige leden der Chr. Afgescheidene gemeente aldaar, geene voldoende inlichtingen hadden gegeven nopens de inrigting, den aard en het doel dier school, en hoegenaamd geene waarborgen hadden geleverd voor eene behoorlijke instandhouding der school en eene toereikende bezoldiging van den onderwijzer.

* **Stads-Kanaal, 26 Oct.** Met genoegen kunnen we vermelden, dat sommige veeneigenaren verhooging van arbeidsloon aan hunne arbeiders hebben toegekend, onder voorwaarde, van zich van 't gebruik van sterken drank te onthouden. We achten 't ook zeer wenschelijk, dat de pogingen, die hier worden aangewend, om eene afdeeling van 't genootschap tot afschaffing van sterken drank op te rigten, mogen gelukken.

* **Meppel, 28 Oct.** Het zwijn en het schaap van *L. Vos* van Nijeveen, waarvan wij reeds vroeger melding hebben gemaakt, als eene bijzonderheid om den hoogen prijs, welken de slager *L. Bos* alhier er voor heeft besteed, zijn thans geslagt. Het varken woog op de stadswaag 676 halve Ned. ponden, heeft ruim 9 Amsterdamsche duimen spek en men schat het vet op omtrent 70 pond. — Het schaap is insgelijk bij uitstek goed uitgevallen en men denkt, dat het ruim 40 pd. vet zal hebben. — Beide dieren waren slechts 20 maanden oud.

Nijeveen, 26 Oct. Op nieuw is de longziekte op een stal binnen deze gemeente uitgebroken en wel op die van *Kier Klaassen Venema*, wiens stal uit zes runderen bestaat. Men denkt, dat deze en *G. Eppinge* thans tot de inenting zullen overgaan.

* **Hardenbergh, 27 Oct.** De gisteren hier gehouden kermis was druk bezocht; de vreugde werd echter omstreeks 9 uur in den avond plotseling gestoord door brand in — eene stroomijt. Weldra vertoonde dit eene verbazende vlam en deelde het vuur van het flikkerende stroo zich spoedig aan eene andere daaraanstaande hooi- en stroomijt mede. De brandspuit heeft eenen geruimen tijd gewerkt en had men moeite den brand meester te worden. Gelukkig was er niet veel wind en de plaats van den brand ver genoeg van de stad verwijderd, zoodat men voor verdere onheilen niet behoefde te vreezen. Het verlies voor den eigenaar is echter nog al aanmerkelijk en wordt de oorzaak aan kwaadwilligheid toegeschreven.

* **Hoogeveen, 27 Oct.** Gepasseerde dingsdag is hier weder eene vrouw door de cholera aangetast, met dat gevolg, dat zij reeds gister avond daaraan is overleden, zoodat nu het getal der aan deze ziekte overledenen sedert den 17 dezer in deze gemeente bedraagt vier personen, terwijl drie kinderen, zoo niet geheel hersteld, dan toch herstellende zijn.

* Heden is het bij de opening der stembriefjes ter benoeming van twee leden van de Provinciale Staten gebleken, dat er waren ingekomen 384 stembriefjes, waaronder 1 van onwaarde, als zijnde oningevuld; als te Meppel 85, te Hoogeveen 78, te Ruinerwold 40, te Coevorden 30, te de Wijk 27, te Sleen en te Ruinen ieder 22, te Nijeveen 15, te Dalen, Emmen en Zuidwolde ieder 12, te Havelte 11, te Zweelo 10 en te Oosterhesselen 8.

Van deze stemmen hebben verkregen de heeren: *Mr. L. Carsten* te Hoogeveen 141, *A. Roelink H. Az.* te Meppel 94, *Mr. J. W. J. Baron de Vos van Steenwijk* te Meppel 93, *L. J. Luten* te Ruinerwold 79, *J. van der Veen Az.* te Hoogeveen 60, *Jb. J. Snoeken* te de Wijk 38, *B. Dommers* te Coevorden 34, *J. J. Slot* te Meppel 21, *E. Z. Oldenbanning* te Dalen, *J. Semler* te Meppel en *Dr. H. J. Nassau* te Assen ieder 20, *Mr. J. Oldenbandringh* te Ruinen 15, *Dr. G. H. Amshoff* te Hoogeveen 10, *Jan Derks* te Ruinerwold 8, *Mr. C. Steenbergen* te Hoogeveen 7, *Dr. P. Hofstede Crull* te Meppel 6, *Mr. L. O. Gratama* te Assen, *Hk. Haveman* te Ruinen en *Jan Winkel* te Hoogeveen ieder 4, *Hk. Berghuis* te Hoogeveen, *Jan Eefting* te Zweelo, *Dr. J. L. Kijmmell* te Havelte, *J. S. Mensingh* te Odoorn en *J. Wms. Steenbergen* te Koekange ieder 3, *K. Boelken* te Roswinkel, *J. P. Derks* te Ruinerwold, *Hk. Draaijers* te Oosterhesselen, *Geert Geel* te Meppel, *Mr. L. Kniphorst* te Emmen, *J. Bruins Slot Wz.* te Hoogeveen, *L. F. Steenbergen* te Zuidwolde en *Hk. Weesman* te Erm (Sleen) ieder 2, en overigens verschillende personen 1 stem; zoodat niemand de volstrekte meerderheid van stemmen heeft verkregen, en alzoo tusschen de vier eerstgenoemde heeren: Mr. L. CARSTEN, A. ROELINK H. A. ZN., Mr. J. W. J. Baron DE VOS VAN STEENWIJK en L. J. LUTEN eene herstemming zal moeten plaats vinden.

* **Borger, 27 Oct.** Tot ons leedwezen moeten wij melden, dat twee runderen van den landbouwer *J. Jalving* te Westdorp, aan eene bijzondere ziekte (men zegt de *Keelwrang*) overleden zijn; ook zijn nog twee andere runderen van denzelfden landbouwer daaraan lijdende. Waarlijk een groote ramp voor een Meijer-boer, die van den vroegen morgen tot den spaden avond ijverig om zijn brood moet werken. Ook heerscht in hetzelfde gehucht eene ziekte onder de varkens.

RAADSVERGADERINGEN.

Assen, 26 Oct. Alle leden waren tegenwoordig, behalve de heeren *Brunings* en *Gratama*.

Gelezen zijnde eene resolutie van h.h. Ged. Staten, houdende twee vragen ten aanzien van den project-kunstweg van Assen naar Beilen, is besloten te antwoorden, dat de gemeente voornemens is gemeenschappelijk met Beilen te ondernemen den aanleg van een kunst- of straatweg tusschen Assen en

---

aan 't hoofd. Drie huizen waren tot de ontvangst gereed gemaakt, een voor de zamenkomst bestemd en twee tot verblijf voor de prinsen ingerigt. De prinsen Idzu en Jwani ontvingen uit handen van com. Perry den brief, zonder in beraadslagingen te kunnen treden. De comodore gaf te kennen over eenige maanden om antwoord te zullen komen. Dit is de eenige maal, dat de comodore een Japanees in zijne tegenwoordigheid heeft gelaten, ook tegenover den gouverneur had hij steeds alleen door middel van zijne onderhebbende officieren gehandeld, — De prinsen waren begeleid door 6 à 7,000 man troepen, die in hunne Japaneesche kleeding met een aantal banieren een phantastiesch effect maakten bij de heerlijke kusten, die men moest bewonderen, om hare natuur-pracht.

De gouverneur van Uraga heeft den volgenden dag de schepen bezocht. Tegen de gewoonte aan heeft men, met goedkeuring des Keizers, geschenken gewisseld.

De zamenspreking had in het Hollandsch plaats.

—

Te Trino, in Piemont, is een jong mensch overgegaan tot het Protestantisme. Zijne vrouw is hem gevolgd. De pastoor, die het vernam, heeft van den predikstoel afgekondigd, dat de beide echtgenooten, Protestanten, ketters en verdoemden zijn, en dat elk, die hen aanspreekt of groet, in den ban zal worden gedaan, en zijne ziel aan de verdoemenis gewijd. Het gepeupel van Trino, daardoor opgezet, heeft de echtelingen bedreigd met verbranding; alleen de militaire magt heeft hen aan die woede ontrukt.

—

Den 21 Oct. viel te Gouda een vierjarig kind van Arie Putkamer, in de Vijverstraat, in het, op dat oogenblik snelstroomende, water. Naauwelijks heeft de huisvrouw van C. Stolwijk, zelve moeder van eenige kinderen en in zwangeren toestand, dit gezien, of zij zet het kind, dat zij op den schoot had, ter zijde, springt, zonder een oogenblik beraad, in den snelvlietenden stroom, en heeft, na nog op eenigen afstand met de drenkeling te zijn voortgedreven, het geluk, het kind, dat zonder haar zeer zeker zou zijn verdronken, te redden. Dit is reeds voor de tweede maal, dat deze vrouw in de laatste maanden iemand heeft gered.

—

Bij den burgerlijken stand te Namen is de zonderlinge omstandigheid opgemerkt, dat gedurende eene week, van 8 tot 14 September, 21 kinderen (11 meisjes en 10 jongens) zijn ingeschreven, welke alle denzelfden naam, Halloy, dragen.

—

Men schrijft uit Chapelle St. Lambert bij Waterloo, dat aldaar voor eenige dagen vijf personen van een huisgezin zijn vergiftigd door het eten van zoogenaamde kampernouillen, een soort van roode bessen, welke zij geplukt hadden op een zandgrond met rapen bezaaid. Drie dezer personen zijn na hevige smarten overleden en men vreest sterk voor het behoud der twee overigen.

—

Middel om bedorven boter hare ranschheid te ontnemen.

Om ransche boter weder in goede en smakelijke boter te veranderen, slaat de heer Wild voor, haar eerst met versche melk en daarna met versch water goed te kneden, en dan weder den oorspronkelijken vorm te geven. De dus behandelde boter smaakt eveneens, alsof zij eerst voor een half uur gemaakt was. De oorzaak van dit verschijnsel is daarin gelegen, dat het in de boter gevormde boterzuur, dat de ransche lucht veroorzaakt, gemakkelijk oplost in versche melk, hetgeen door het kneden vergemakkelijkt wordt.

—

Waterdigt cement.

Men krijgt een geheel waterdigt cement, dat binnen eenige dagen zeer hard wordt en vooral geschikt is voor water-reservoirs en regenbakken, door versch gebrande kalk met 1/8 deel van haar gewigt water te blusschen, en het daardoor ontstaande poeder met vischtraan tot een deeg aan te mengen.

—

Waterdigt leder.

Men lost 6 deelen witte zeep in 16 d. water op en voegt langzamerhand bij de kokende oplossing 6 d. zinkvitriool. De zich afgescheidende zink-zeep drijft dan boven en stolt bij bekoeling tot eene vaste, witte massa. Deze wordt in kokend water overgesmolten, in gelijk gewigt ruwe lijnolie bij 86° R. opgelost, waarna men het leder, hetzij zool-of bovenleder, er in legt en laat bekoelen; de warmte drijft de lucht en het water uit het leder, en bij het bekoelen dringt de vloeistof er in en maakt het volkomen water digt. Vervolgens schaaft men de overvloedige zeep af en droogt het leder in de lucht. In plaats van zinkzeep, kan men ook koper- of ijzerzeep: uit koper-of ijzervitriool vervaardigd, bezigen.

Beilen, indien de aangevraagde subsidie uit de Prov. fondsen wordt verleend, en overigens aan die onderneming van wege het Rijk zoodanige ondersteuning wordt geschonken, dat de uitvoering voor rekening der gemeenten niet al te bezwarend zij in de gevolgen, en dat de gemeente rekening maakt op het ontvangen van afkoopgelden van pandpligtigen, doch dat deze gelden weinige zullen zijn; terwijl tevens, voor zooveel noodig, magtiging is verzocht, om de uitvoering van het plan van aanleg met het gemeente-bestuur van Beilen te regelen, onder goedkeuring van Ged. Staten.

Uit de begrootingen blijkt, dat die kunstweg, hebbende eene lengte van 15.264 ellen, aangelegd op eene breedte van 2.50 el met eene bestrating wederzijds met keijen ter breedte van 25 duim, zal moeten kosten, behalve de aardebaan, tolhuizen en andere werken, als volgt:

van verbrijzelde keijen en grind . . . . f 66.751.00;
beklinkerd . . . . - 68.993.00;
van verbrijzelde keijen , ... - 71.235.50;

Met inbegrip van de aardebaan, de drie tolhuizen en andere werken, zullen de kosten van eerstgemelden weg beloopen f 77,876; de keibestrating ter weerszijde weggelaten wordende, zou eene vermindering geven van ruim f7760, waardoor die weg zou gebragt worden op ruim f 70,000.

Meppel, 26 Oct. In de heden gehoudene raadsvergadering zijn o. a. de volgende punten behandeld:

De Voorzitter gaf te kennen, dat het dagelijksch bestuur het wenschelijk had geoordeeld, om bij de bestaande policiebedienden nog een derden aantestellen, en deed daarom het voorstel aan dien beambte toe te leggen, behalve zijne kleeding en equipementstukken, eene jaarwedde van f250; na eenige discussien wordt dienovereenkomstig met 6 tegen 2 stemmen besloten.

Met algemeene stemmen wordt op haar verzoek aan de Wed. H. ter Loo, ook voor 1854, eene gratificatie van f50 toegekend.

Eene missive van den fungerenden Hoofdingenieur omtrent het daar te stellen gebouw voor de rijkstelegrafie wordt in handen eener Commissie gesteld, bestaande uit de HH. Slothouwer, Theunissen en Slot.

Gelezen de stukken, betrekkelijk den geprojecteerden straatweg van hier langs Ruinerwold naar Ruinen, door den Raad der Gemeente Ruinerwold den 19 dezer behandeld, is conform het voorstel van Ruinerwold besloten en de uitvoering zonder resumtie aan het dagelijksch bestuur opgedragen.

REGTZAKEN.

Provinciaal Geregtshof.

28 Oct. Het Hof heeft *G. v. L.* te Assen vrijgesproken van de beschuldiging van diefstal in dienstbaarheid van wijnflesschen, als zijnde niet bewezen, als dat hij arglistig heeft gehandeld. — Verder stond terregt *P. M. Konkelaar* van Coevorden, beschuldigd van diefstal van pruimen door middel van overklimming. Het Hof heeft hem onder aanneming van verschoonende omstandigheden en overwegende, dat de beschuldigde reeds bijna negen weken praeventief gevangen had gezeten, veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van eenen dag.

Arrondissements Regtbank.

26 Oct. *Vrijgesproken: A. P.* en *B. P.*, arbeiders te ter Apel, beschuldigd van het graven van turf zonder consent, als niet wettig bewezen; — *ontslagen van alle regtsvervolging: M. C. van H.*, landbouwer te Dwingelo, wegens het gebruik maken van twee paarden, gespannen voor een rijtuig op riemen; — *veroordeeld: A. S.*, landbouwer te Weijerswold, wegens invoer van schapen, tot eene maand gevangenisstraf en verbeurdverklaring der schapen.

28 Oct. *Ontslagen van alle regtsvervolging: P. van R.*, koopman te Smilde, wegens het niet in de personele belasting 18⁵³/₅₄ aangeven van een werkbode, als zijnde niet gebleken dat deze bij hem inwoonde; — *veroordeeld: H. J.*, schaapherder te Schoonebeek, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, tot eene boete van f1-; — *vrijgesproken: H. O.*, arbeider te Hoogeveen, beschuldigd van het moedwillig toebrengen van slagen, als zijnde niet wettig bewezen.

MENGELWERK.

MIDDEN AFRIKA.

(*Vervolg en slot.*)

Nimmer kwamen de bovenbedoelde kooplieden met de Portugesche slavenhandelaars in contact. Een jaar bevorens hadden deze fraaije geschenken gezonden aan het opperhoofd van het meer-district, met belofte van hem een jaar later te komen bezoeken; intusschen vernamen zij echter, dat andere slavenhandelaars aan het meer handel dreven en voldeden daarom niet aan hunne belofte. — Zoowel daar ter plaatse als elders in deze streken, gaan wetenschap en humaniteit hand aan hand, de wetenschap opende er nieuwe bronnen van wettigen handel en de wettige handel leide er van zelf toe, om onwettige en onzedelijke trafieken te keer te gaan. „De aardrijkskunde — zegt de heer Campbell — is verrijkt door deze tot dusver onbekende, maar belangwekkende streken; er is een winstgevende handel geopend en daaraan kan nog eene onbegrensde uitbreiding gegeven worden, alhoewel niet zonder risico en het verduren van groote ontberingen."

De missionnaris T. J. Bowen heeft onlangs belangwekkende bijzonderheden openbaar gemaakt met betrekking tot Yarriba, in Midden-Afrika. Uit zijne waarnemingen schijnt te blijken, dat het koningrijk van Yarriba of Youla, zich westwaarts uitstrekt tot aan de grensscheiding van het Rijk der Ashantijnen; aan de zuidwest en zuidzijde is het alleen door het koningrijk van Dahomi en de Jaboo-gewesten gescheiden van de bogt van Benin. De bevolking is ongeveer een millioen zielen sterk. De inboorlingen, alhoewel zwart zijnde, hebben lange, sluike haren en eene bijna Europesche houding. Het uiterlijk aanzien der landstreek is zeer prachtig: de werkelijkheid gaat alle beschrijving en verbeelding te boven.

Het land is eene verheven vlakte, veel gelijkenis op onze weiden hebbende, en is op riante wijze verdeeld door schoone stroomen van het heerlijkste water. Er zijn noch moerassen noch poelen en het klimaat is er van 75 tot 85 graden: somtijds klimt het tot 90 graden, doch nimmer tot 100, welk laatste in strijd is met vroegere opgaven. De producten zijn gom, specerijen, verfstoffen, kostbare houtsoorten, ivoor, goud palmolie, enz. Niettegenstaande er geen regstreeksche handel met de blanken bestaat, klimt de uitvoer van Midden-Afrika tot verscheidene millioenen dollars 'sjaars. De heer Bowen verklaare de reden niet te bevroeden, waarom geene stoombooten de Niger, de Cola en ondergeschikte stroomen bevaren; hij meent, dat wanneer er stoombootdiensten gevestigd werden, de producten van het land ook door middel van stoombooten zouden worden vervoerd, in plaats, zoo als thans, door middel van karavanen door de woestijn. Daaruit zouden ontzaggelijk winstgevende zaken voortspruiten en is het wel waardig daarop de aandacht onzer handelaren te vestigen. De Niger en Cola-rivieren zijn bevaarbaar langs eene uitgestrektheid van vele honderde mijlen.

De heer Bowen heeft ook eenige bijzonderheden medegedeeld betreffende het taal-eigen van de inboorlingen van Midden-Afrika. De rassen die Yarriba, Youla en Nufi bewonen, bezigen aan elkander verwante tongvallen, die echter weinig of geene overeenkomst hebben met die van andere zwarte volken. Het dialect van Yarriba is niet moeijelijk te leeren, als zijnde afgeleid van nog geen honderd en vijftig wortelwoorden, ieder uit twee woorden zamengesteld; desniettemin bevatten zij een overvloed van wel berekende termen, voor al geschikt om den geest van zinsneden uit het evangelie, uit te drukken.

De inboorling van Yarriba kan, met oneindig meer waarheid dan de bewoners van steden, waarin b.v. de Engelsche gemeentewet heerschende is, zeggen: „ieder is heer in zijn eigen huis", vermits zelfs niet de koning, al ware het om een misdadiger op te sporen, in het huis van een zijner onderdanen dringen kan, zonder vergunning van het hoofd des gezins. Eene bijzondere instelling van dit zonderlinge volk is de Oboni, zijnde eene vereeniging, die in verband met de regering staat en voor de ten uitvoerlegging en eerbiediging der algemeene wetten waakt, zonder cenig deel van de wetgevende magt uit te maken. Deze vereeniging zetelt in eene soort van Salomons-tempel, uit drie hoven bestaande; het publiek wordt slechts in twee dier hoven toegelaten, zijnde de derde bij uitsluiting bestemd voor de leden der Oboni.

INGEZONDENE STUKKEN.

Afzonderlijke stembureaux.

Met belangstelling hebben we in de *Veendammer courant* een besluit van den Raad der gemeente gelezen. Daarin is namelijk bepaald, dat de gemeente *Veendam* in drie afdeelingen zal verdeeld worden, ter inlevering van stembriefjes, tot benoeming van leden van den Gemeenteraad. Dit is geschied, om de kiezers des te beter, met mindere opoffering van tijd, gelegenheid te geven, om van hun regt van kiezer gebruik te maken.

Voor eenigen tijd is in de gemeente Borger door de beide veenkoloniën N. Buinen en N. Drouwen 't zelfde verzoek gedaan, doch afgewezen. De Gemeente-raad van Veendam heeft, naar ons inzien, in dit geval aan dien van Borger een navolgenswaardig voorbeeld gegeven. Volgens 't bepaalde bij art. 6 der gemeente-wet van 29 Junij 1851 *kan* de gemeente in genoemde afdeelingen verdeeld worden. En dit is naar ons inzien in de gemeente Borger allezins billijk; beide genoemde zeer volkrijke gehuchten hebben aanspraak op een afzonderlijk stembureau, opdat daar de kiezers niet eerst genoodzaakt zijn, een afstand van bij de drie uren af te leggen, voor ze in de gelegenheid zijn, hunne stem te kunnen uitbrengen.

X.

„Drentsche protestanten! laat u kennen aan de werken des lichts en der liefde" dus eindigt een ingezonden artikel in de *Prov. Drentsche* en *Asser Courant* van 19 Oct. ll. — 'T is waarlijk consequent aldus te besluiten, als men van „*verafschuwing van het bijgeloof der R. C. kerk*," van „*onverdraagzame en onchristelijke R. C. priesters*," heeft gesproken. De splinters in 't oog eens anders, en de balk in het eigen oog, vinden zich hier terug. In eene provincie, „waar men weinig (?) of niets gewaar wordt van de noodlottige beroeringen en woelingen enz," wordt door een' protestant de vaan daartoe opgestoken; want aanval doet verdedigen.

Hadde de schrijver de woorden ter harte genomen van den Evang. Lutherschen predikant Meppen, die in: „een woord ter bevordering van eendragt" zegt: „moge dan onder ons, tegen over den valschen godsdienstijver die ware, christelijke, meer en meer zich openbaren. Dat niet roekeloos en onbedachtzaam de zaden van onverdraagzaamheid worden uitgestrooid, kiemen tot verdeelheid geworpen, of de klove der verwijdering tusschen andersdenkenden vergroot," — dan zoude hij niet op zich van toepassing gemaakt hebben, hetgeen wij afschrijven uit: van Koetsveld, het licht op den kandelaar, een woord van ernst en vrede; „Gij wilt uwen protestantschen ijver toonen door te haten en dat niet eene dwaling, een beginsel, neen! menschen wilt gij haten, medeburgers, die met u denzelfden God aanbidden en op denzelfden Zaligmaker hopen; die alleen Roomsch Katholiek heeten, omdat zij zoo zijn opgevoed. En Jezus toch heeft gezegd: Hebt zelfs uwe vijanden lief." Neen, een' eenvoudige voordragt van de zaak zoude meerder giften hebben uitgelokt dan die bittere taal, en dan de aanbeveling van een werkje, waaraan een predikant zijne medewerking heeft verleend, — 't is waar, — maar dat wij niet in onze huizen zullen dulden.

ASSEN 21 Oct. 1853. *Een protestant.*

ADVERTENTIEN.

WINSCHOTEN den 27 October 1853. Heden beviel van een Zoon Vrouwe A. Baronnesse DE VOS VAN STEENWIJK, geliefde Echtgenoot van

Mr. J. GOCKINGA.

Heden nacht overleed tot onze bittere droefheid, na eene ziekte van drie weken, onze geliefde jongste DOCHTER GEESJE, in den jeugdigen leeftijd van negen jaren en negen maanden. Met onze vier overige kinderen staren wij met diepen weemoed op de zoo vroeg ontslapene. Het geloof in het altijd weldadig bestuur van den God onzes levens, en in Jezus Christus, die het leven en de onsterfelijkheid heeft aan het licht gebragt, kan ons alleen troost en kracht schenken, om dezen zwaren slag met gelatenheid te dragen.

SMILDE, den 25 October 1853.

B. JONKER,
A. KRAMER.

De ondergeteekende beveelt de DRUKKERIJ van de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* beleefdelijk aan tot het leveren van alle mogelijke **DRUK- en SMOUTWERK**, als: *Prijscouranten, Etiquettes, Visite- en Adreskaartjes, Wissels, Kwitantien, Facturen, Rekeningen, Rouw- en Trouwbrieven, Geregtelijke Acten, Borgtogten voor Verveeners, Briefjes van ingeladen turf etc.*; al het *materieel*, dat de Plaatselijke besturen, Rijks- en Gemeente-Ontvangers, Kerkvoogden, Deurwaarders, enz. enz. noodig hebben; hij hoopt goed werk goedkoop te leveren.

ASSEN, 27 Oct. 1853.

M. T. Sz. GRATAMA.

DE DIJKREGTERS VAN DE WILDERVANK,

brengen ter kennis van diegenen, welke genegen zijn om vrij bij het GEMEENTE-HUIS te *Wildervank* te *LEVEREN*:

VELDVLINTEN,

geschikt tot **GRINDKLOPPING**, voor den prijs van **vijf gulden het last of 2000 Ned. ponden**, dat daartoe van heden af gelegenheid zal worden gegeven, mits de aanvoeren geschieden op MAANDAG en VRIJDAG van iedere week van **10** tot **2 uur.**

WILDERVANK, den 26 October 1853.

De Dijkregters voornoemd:
J. UNIKEN,
T. T. SCHURINGA.

DE PALMSLAG

der **HUIZEN, LANDERIJEN en ERFPACHT** te *Kloosterveen*, van Dr. H. J. NASSAU, is bepaald op

DONDERDAG 3 NOVEMBER 1853,

's AVONDS TE 7 UUR

in de Zaal van J. B. SCHUT te *Assen*; alsdan zal tevens worden **GEVEILD**, een

BOOTJE,

liggende op de plaats van den Heer NASSAU.

H. H. VAN LIER.

DE PALMSLAG

van de **BOERENPLAATS** van de Erven HENDRIK VINK te *Hooger-Smilde*, zoomede van de **KEUTERIJ** van de Weduwe FREERK HAVEMAN aldaar, is bepaald op

VRIJDAG 11 NOVEMBER 1853,

's MIDDAGS 12 UUR

bij de Weduwe FLEDDERUS, te *Hooger-Smilde*.

Het **BOEREHUIS**, de **ARBEIDERS WONINGEN** en min of meer **7 bunders toegemaakte GRONDEN**, van de Erven VINK, staan in perceelen op ruim **f 3,300**, de **VELDGRONDEN**, ruim 19 bunders, staan op **f 265.50.**

H. H. VAN LIER.

Laatste Berigten.

Wij vernemen tot ons groot genoegen, dat het contract tusschen het bestuur van de Drentsche Midden-Kanaal-Maatschappij en de aannemers eindelijk geteekend is, en dus de bestaande geschillen opgeheven zijn, zoodat men thans spoedig het begin der werkzaamheden mag verwachten, daar het waarborg-kapitaal, waarvoor de gelden aanwezig zijn, ieder oogenblik kan gestort worden. Wij verheugen ons hierover zeer in het belang der arbeidende klasse in Drenthe.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 21—28 Oct. Bev.: C. M. C. Pareau, geb. Dumont, van d.; G. C. J. Tegelaar, geb. Welfing, van z.; G. de Graaf, van z.; H. Hoks, geb. Lamberts, van z.; B. van der Tempel, geb. Beverwijk, van z.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 25 Oct.

Tarwe, Jarige	70 N.pd.	f 0.00	Boekweit, zand	65	N.pd. f	7.20
„ N. Oml.	68 „	„11.75	„ „	67	„ „	7.60
dito.	70 „	„12.25	„ veen	64	„ „	6.85
„ „ Old.	68 „	„11.55	„ „	66	„ „	7.35
„ „ „	70 „	„12.10	Paardeboonen..	f 6.50	à	8.50
Rogge, N. Inl.	66 „	„ 9.10	Groene Erwten.	„ 12.00	à	14.00
„ O. „	68 „	„ 9.50	Graauwe „	„ 12.00	à	14.00
„ „ „	70 „	„ 9.90	Koolzaad . . .	f 11.75	à	12.00
Haver. N. dikke	40 „	„ 4.25	Gort, grove .	„ 11.00	à	12.30
„ „	50 „	„ 5.10	Gort, parel .	„ 15.00	à	17.00
„ Voer	35 „	„ 3.80	Olie, raap per vat	38.00	à	00.00
„ „	40 „	„ 4.30	Raapkoeken, ...		à	00.00
„ Zwarte	35 „	„ 3.60	Lijnkoeken	00.00	à	00.00
„ „	40 „	„ 4.05	Boter ¼ ton. . . .	00.00	à	00.00
Garst, N. wint.	54 „	„ 7.20	Boter ⅛ „		à	00.00
„ „ „	56 „	„ 7.50				
„ „ zomer	54 „	„ 6.55				
„ „ knob.	60 „	„ 7.50				

Bij hooger buitenlandsche berigten en geringe aanvoer van meest alle artikelen granen, was de markt geanimeerd en genoteerde prijzen voor goede soorten wel te bedingen.

ASSEN, 27 Oct. Rogge f 9,40, f 9,20, f 9,00. Boekweit 7,00, 6,50, 6,25. Boter 80 ct. het Ned. pd. Aardappelen f 2,50 à f 2,00. Prijs van het brood f „-67 de 6 N. ℔

COEVORDEN, 24 Oct. Rogge f 10,00. Boekweit f 6.50. Boter Ned. pd. 75 ct. Zetting f 0.00.

MEPPEL, 27 Oct. Rogge, f 9.10 à f 9.50; Boekweit, f 6.50 f 7.25; Boter 1½ Ned. pd. f 1,30 à f 1,47⁵; Boter per ⅛ vat f 18,00 à f 19.00. Zetting f 0.00.

HOOGEVEEN, 25 Oct. Rogge f 10.07⁵. Boekweit f 7.00. Haver f 0.00. Boter Ned. pd. 75 cent. Zetting f 0.00.

AMSTERDAM, 26 Oct. TARWE tot goed vorige prijzen met eenigen handel; 128 ℔ bonte Poolsche f 455, 457, 129 ℔ dito f 465; 123 ℔ geringe bonte dito f 415; 128 ℔ oude Rijn f 430; 123 ℔ Groninger f 390 a/Z.; 132 ℔ Kubanka f 410. — ROGGE onveranderd; 120 ℔ Pruisch Pommer f 285; 117 ℔ Donau f 276; 117 ℔ nieuwe Archangel f 279. — GARST hooger verkocht; 100 ℔ Oldammer Winter f 232. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT prijshoudend; 123 ℔ Nijkerker f 258.

Veeprijzen.

GRONINGEN, 28 Oct. De aanvoer bestond heden over 't geheel in weinig hoornvee, de prijzen waren voor vette Koeijen van f80 tot f100, vroegmelkte van f90 tot f130 à Vaalmelkte van f60 tot f100, dit artikel ging vlug van de hand; van Schapen en Lammer was een tamelijke aanvoer, doch trage verkoop, prijzen voor vette Schapen van f10 tot f16, Lammer van f8 tot 11; Varkens waren er ongeveer 100 stuks, die voor de helft verkocht zijn van f6 tot f25.

221ste **STAATS-LOTERIJ.** VIJFDE KLASSE.

6de Lijst. No. 19269 f 1000. Nos. 1334 en 15576 ieder f 200. — 7de Lijst. No. 9209 f 50000. Nos. 1355 en 4814 ieder f 1000. No. 4471 f 400. Nos. 5522 en 15638 ieder f 200. — 8ste Lijst. No, 5969 f 1000. Nos. 11827, 14315 en 15302 ieder f 400.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 27 Oct. 1853.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	60½	*Polen*, Oblig.	4	pct.	81
„ „	3	„	72⅜	*Spanje*. Oblig.	1	„	21³⁄₁₆
„ „	4	„	91½	Obligatiën	3	„	43¾
Amort. Synd.	3½	„		Binnenl.	3	„	40¹⁄₁₆
Handelm.	4½	„		Amortisable			4¹¹⁄₁₆
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			4¹⁵⁄₁₆
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	75⅝
Rusl. Ob. Hope	5	„	103	„ Metal.	5	„	88
Dito 1828/29	5	„	101⅛	„ „ N.	5	„	38⅛
Cert. 1831/33	5	„	92¾	„ „	2½	„	
Dito 1840	4	„	87	*Belgie*, Cert.	2½	„	49⅝
Dito Stieglitz	4	„	86½	Rothschild	2½	„	
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Lond.	5	„	
Cert. van dito	6	„	69¼	„	4		4⅛
				Amerika Bank-Act.			

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ VAN M. T. Sz. GRATAMA, te ASSEN.